

एम. ए. सत्र-४ मराठी

पेपर - १ मध्ययुगीन व आधुनिक गद्य
प्रश्नसंच - प्रा. डॉ. मनीषा नागपुरे

- प्र. १ गद्याची संकल्पना व स्वरूप सोदाहरण स्पष्ट करा.
- प्र. २ आधुनिक मराठी गद्यवाङ्मयाची उगमप्रमाणा विशद करा.
- प्र. ३ मध्ययुगीन मराठी गद्यचे विविधांगी अविष्कार सांगून महानुभाव गद्यसाहित्याचा परिचय घडवून द्या.
- प्र. ४ बखरगद्य व ऐतिहासिक बखर गद्य व ऐतिहासिक पत्र-गद्य या गद्यप्रकारांचा परिचय घडवून द्या.
- प्र. ५ आधुनिक मराठी गद्याचे विविधांगी अविष्कारांपैकी ललितगद्य आणी पत्रकारिक गद्य प्रकारांचा परिचय घडवून द्या.
- प्र. ६ 'लीळाचरित्र एकाक' या ग्रंथाचे वाङ्मयीन सौंदर्य विशद करा.
- प्र. ७ आद्यचरित्रग्रंथ या दृष्टिने लीळाचरित्राचे समालोचन करा.
- प्र. ८ 'लीळाचरित्र एकाक' या ग्रंथाच्या आधारे तत्कालीन समाजजीवनाचे चित्रण घडवून द्या.
- प्र. ९ 'श्री शिवछत्रपतींचे सप्तप्रकरणात्मक चरित्रग्रंथ' च्या आधारे शिवाजी महाराजांच्या अष्टपैलू व्यक्तिमत्त्वाचा परिचय घडवून द्या.
- प्र. १० शिवाजी महाराजांच्या राज्याभिषेक सोहळ्याचे वर्णन करा.
- प्र. ११ आगरकरांच्या पत्रकारितेतील समाजभिमुखतेचे दर्शन लुम्हाला नेमलेल्या ग्रंथाच्या आधारे घडवा.
- प्र. १२ 'सुधारक' या पत्रातील लेखनातून आगरकरांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे पैलूंचे विविधांगी दर्शन कुसे घडते ते साधार स्पष्ट करा.
- प्र. १३ आगरकरांची स्त्री-शिक्षणविषयक भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र. १४ एकोणिसाव्या शतकातील नीतिबोधपर गद्य वाङ्मयाचा सांगोपांग परिचय करून द्या.
- प्र. १५ एकोणिसाव्या शतकातील मिशनरी गद्याविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- प्र. १६ 'दर्पण ते ज्ञानप्रसारक' असा मराठी वृत्तपत्रांचा इतिहास थोडक्यात स्पष्ट करा.
- प्र. १७ 'सप्तस्वातंत्र्य' मधील दादा धर्माधिकारी यांच्या विचारांचा परिचय करून द्या.
- प्र. १८ प्रा. सुरेश द्वादशीवार यांनी 'नव्यनीती' या लेखातून नीतिमान व्यक्तीची कोणती लक्षणे सांगितली आहेत.
- प्र. १९ आजच्या पिढीची अवस्था 'समुहतेतेकडून व्यक्तिगततेकडे' या लेखाद्वारे प्रा. सुरेश द्वादशीवार आपले मत कुसे मांडतात.
- प्र. २० आगरकरांनी सांगितलेले वाचनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

पेपर - २ भाषाविज्ञान

- प्र १ भाषा म्हणजे काय ? भाषेची व्याप्ती व स्वरूप स्पष्ट करा
- प्र २ भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करून मानवी भाषेची प्रमुख लक्षणे विशद करा.
- प्र ३ भाषाविज्ञानाचा अन्यअभ्यासक्षेत्रांशी असलेला सहसंबंध स्पष्ट करा.
- प्र ४ भाषाविज्ञानाची संकल्पना सांगून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- प्र ५ भाषाविज्ञानाच्या विविध अभ्यासपद्धती सांगून तौलनिक भाषाभ्यासपद्धतीचा परिचय द्यावून द्या.
- प्र ६ जोग चाम्स्की यांचा रचनातरणांचा सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र ७ सपीर व बोफ यांचा भाषिक सापेक्षतावादाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- प्र ८ फेर्दिना द सोस्यूर यांचा भाषिक व्यवस्था व भाषिक वर्तन सिद्धांत स्पष्ट करा.
- प्र ९ ब्लूमफिल्ड यांचा संरचनावादी सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र १० झॉक देरिदा यांचा विरचनावादाचा सिद्धांत सिद्धांत स्पष्ट करा.
- प्र ११ स्वन म्हणजे काय ते सांगून स्वनांची निर्मिती प्रक्रिया स्पष्ट करा
- प्र १२ स्वन, स्वनिम आणि स्वनांतर या संकल्पना स्पष्ट करून स्वनिम परिवर्तनाची कारणे लिहा.
- प्र १३ रूपिका, रूपिम व रूपिकांतराचे स्वरूप स्पष्ट करून रूपिमाचे प्रकार सविस्तर विशद करा.
- प्र १४ वाक्यविन्यास म्हणजे काय ? मराठी वाक्याचा अभ्यास कसा केला जातो ते सोदाहरण स्पष्ट करा.
- प्र १५ 'पदिमविन्यास' म्हणजे काय ? पदिमाचे प्रकार लिहा.
- प्र १६ 'अर्थविन्यास' ही संकल्पना स्पष्ट करून त्याचे स्वरूप विशद करा.
- प्र १७ भाषा - बोलणी व समाज यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा.
- प्र १८ सामाजिक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करून त्याचे वैशिष्ट्ये विशद करा.
- प्र १९ भाषा आणि लिंगभेद व्यवस्था स्पष्ट करून स्त्रियांची भाषा आणि पुरुषांची भाषा यात लिंगभेदापुढे कुशी विविधता निर्माण होते ते सविस्तर विवेचन करा.
- प्र २० भाषा आणि विविध व्यवसायक्षेत्रे यांचा आंतरसंबंध उलगडून दाखवा.
- प्र २१ भाषा आणि विविध भौगोलिक क्षेत्रव्यवस्था व त्याची बोलीरूपे स्पष्ट करा.
- प्र २२ प्रमाण मराठी व मराठीच्या भाषिक प्रदेश स्वरूप व विविधता स्पष्ट करा.
- प्र २३ मराठीच्या प्रमुख बोली कोणत्या उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- प्र २४ भाषा आणि आर्थिक वर्गव्यवस्था यांचा परस्पर संबंध उलगडून दाखवा.
- प्र २५ 'अर्थक्षेत्र' आणि 'घटकविश्लेषण' या दोन्ही संकल्पना स्पष्ट करा.

पेपर - 3
लोकसाहित्य

- प्र 1 लोकसाहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करून, लोकसाहित्याची प्रेरणा व प्रयोजन सांगा ?
- प्र 2 लोकसाहित्याचा अन्य ज्ञानशास्त्रांशी उमठारा अनुबंध स्पष्ट करा.
- प्र 3 लोकसाहित्याचा सामाजिक, सांस्कृतिक व धार्मिक जीवनाशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.
- प्र 4 लोकसाहित्याच्या अभ्यासाचे महत्त्व सांगून लोकसाहित्याच्या अभ्यासाच्या आधुनिक पद्धती कोणत्या ते सांगा.
- प्र 5 लोकसाहित्याच्या अभ्यासातील विविध संप्रदायाचे विवेचन करा.
- प्र 6 लोकसाहित्याच्या अभ्यासाची महाराष्ट्रीय परंपरा विशद करा.
- प्र 7 लोकसाहित्याच्या अभ्यासाची भारतीय परंपरा विशद करा.
- प्र 8 लोकसाहित्य, लोकजीवन व लोकपरंपरा : यांचा अनुबंध स्पष्ट करा.
- प्र 9 मराठी लोकगीतांचे विविध प्रकार सांगून, लोकगीतांचे अभिव्यक्ति रूप स्पष्ट करा.
- प्र 10 मराठी लोकनाट्याचे स्वरूप विशद करून त्यांचे आशयसौंदर्य उलगडून दाखवा.
- प्र 11 लोकसाहित्य आणि ग्रांथिक साहित्य यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा.
- प्र 12 लोकनाट्य म्हणजे काय ते सांगून लोकनाट्याचे विविध प्रकार थोडक्यात सांगा.
- प्र 13 मराठी लोककला प्रकारांचा सांगोपांग परिचय करून द्या.
- प्र 14 मराठी लोकसंस्कृतीच्या उपासकांची परंपरा साधारण विशद करा.
- प्र 15 लोककथा म्हणजे काय ? ते सांगून लोककथांचे स्वरूप व आशय व्यक्त करा.
- प्र 16 मराठी लोककथांचे प्रकार सांगून त्यांचे अभिव्यक्तिरूप स्पष्ट करा.
- प्र 17 प्रयोग व लोककला म्हणजे काय ? ते सांगून प्रयोगरूप लोककलेचा बदलत्या स्वरूपाचा आढावा द्या.

पेपर - ४
स्त्रीवादी साहित्य

- प्र.१ स्त्रीवाद म्हणजे काय ? ते सांगून स्त्रीवादाला अपेक्षित उभेलेला स्त्रीमुक्तीचा आशय साहित्यात कुसा अवतरला ते साधार स्पष्ट करा.
- प्र.२ स्त्रीवादी साहित्याची तात्विक भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.३ भारतीय धर्माचे स्वरूप आणि स्त्रीवादी साहित्य यांच्या परस्परसंबंधाचा साधार परामर्श द्या.
- प्र.४ स्त्रीवादी साहित्याच्या निर्मितीसंबंधीची कारणभिमंसा स्पष्ट करा.
- प्र.५ स्त्रीवादी साहित्यसमीक्षा ही संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.६ स्त्रीवादी लेखन आणि स्त्रियांचे लेखन यातील साम्यभेद स्पष्ट करा.
- प्र.७ 'विशिष्ट सांस्कृतिक परिस्थितीतून भारतीय स्त्रीवादी साहित्याची निर्मिती झाली' या वाक्याचा सविस्तर परामर्श द्या.
- प्र.८ स्त्रीवादी साहित्यात कोणसा प्रमुख आशय सूत्रांना दृष्टान मिळाले आहे ? सविस्तर उदापोह करा.
- प्र.९ स्त्रीवादी साहित्याचे अभिव्यक्तिरूप स्पष्ट करा.
- प्र.१० स्त्रीवादी साहित्यातील विविध साहित्यप्रकारांची ऐतिहासिक जडणघडण कशी होत गेली सविस्तर वर्णन करा.
- प्र.११ स्त्रीरचित कादंबऱ्यांमधून प्रगट झालेला स्त्रीवाद विशद करा.
- प्र.१२ स्त्रीवादी साहित्य समिक्षेतील विविध प्रवाह स्पष्ट करा.
- प्र.१३ स्त्री-पुरुष तुलनेमागील ताराबाई शिंदे यांची भूमिका साधार स्पष्ट करा.
- प्र.१४ स्त्रीभ्रूणहत्यासंबंधी ताराबाई शिंदे यांचे विचार स्पष्ट करा.
- प्र.१५ हिंदू स्त्रिया दान-रुपांची-वर्षा 'स्त्री-पुरुष तुलना' या ग्रंथाच्या आधारे स्पष्ट करा.
- प्र.१६ ताराबाई शिंदे यांच्या लेखनशैलीचे विशेष स्त्री-पुरुष तुलना या ग्रंथाच्या आधारे स्पष्ट करा.
- प्र.१७ जौशी देशपांडे यांच्या 'उत्खनन' या कादंबरीतील आशयसूत्रे स्पष्ट करा.
- प्र.१८ 'उत्खनन' या कादंबरीतील मुख्य पात्रांचा परिचय घडवून द्या.
- प्र.१९ 'मी झिडवू पाहते समग्राशी डोळा' या काव्यसंग्रहातील आशयसूत्रे उलगडून दाखवा.
- प्र.२० 'जहन्नम' या प्रतिमा जौशी यांच्या कथासंग्रहातील कथांचा स्थूल परिचय करून द्या.
- प्र.२१ 'जहन्नम' या कथासंग्रहातील शोषित स्त्रियांच्या जीवनाची गाथा प्रतिमा जौशी यांनी कशी मांडली ते सोदाहरण सांगा.
- प्र.२२ 'जहन्नम' या कथासंग्रहातील व्याक्तीचित्रणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.